

۱۹۳۱۵۷۰
۹۷/۸/۱۴

فرهنگ اصطلاحات

حقوق اداری

دکتر علی مشهدی

دانشیار دانشکده حقوق دانشگاه قم

مشهدی، علی، ۱۳۵۹.
فرهنگ اصطلاحات حقوق اداری/ تألیف: دکتر علی مشهدی
تهران: شرکت سهامی انتشار، ۱۳۹۷.
۴۷۸ ص.

ISBN 978-964-325-494-0

فیبیا
حقوق اداری -- ایران -- اصطلاحها و تعبیرها
phrases Administrative law -- Iran -- and Term
حقوق اداری -- ایران -- واژه‌نامه‌ها
Dictionaries -- Iran -- Administrative law
فارسی -- واژه‌نامه‌ها -- انگلیسی
English -- Persian language -- Dictionaries
فارسی -- واژه‌نامه‌ها -- فرانسه
French -- Persian language -- Dictionaries
K۳۴۰۰/م۵۴ ۱۳۹۷
۳۴۲/۰۶۰۳
۵۳۶۱۴۳۹

سرشناسه:
عنوان و نام پدیدآور:
مشخصات نشر:
مشخصات ظاهری:
شابک:
وضعیت فهرست‌نویسی:
موضوع:
موضوع:
موضوع:
موضوع:
موضوع:
موضوع:
موضوع:
رده‌بندی کنگره:
رده‌بندی دیویی:
شماره کتابشناختی ملی:

فرهنگ اصطلاحات

حقوق اداری

تألیف: دکتر علی مشهدی

ناشر: شرکت سهامی انتشار

چاپ اول: ۱۳۹۷

چاپ ترمه: ۲۰۰ نسخه

۵۵۰۰۰ تومان

شرکت سهامی انتشار

دفتر مرکزی: تهران، خیابان جمهوری اسلامی، نرسیده به میدان بهارستان، جنب خیابان ملت، شماره ۹۲

کدپستی: ۱۱۴۳۹۶۵۱۱۸ تلفن: ۳۳۹۰۴۵۹۲ دورنگار: ۳۳۹۷۸۸۶۸

تلگرام: @entesharco

WWW.ENTESHARCO.COM Email: info@entesharco.com

فروشگاه شماره ۱: تهران خیابان جمهوری اسلامی، نبش خیابان ملت، شماره ۹۲، تلفن: ۳۳۱۱۴۰۴۴

فروشگاه شماره ۲: تهران، میدان انقلاب، بازارچه کتاب، تلفن: ۶۶۴۱۳۶۸۴ دورنگار: ۶۶۹۶۷۱۰۴

دبیاجه

امروزه حقوق اداری بخشی با پیچیدگی‌ها و ظرافت‌های خاص خود مطرح و توسعه یافته است. به جرأت می‌توان گفت، بسیاری از مسائل معطوف به حوزه حقوق یک پای در مسائل حوزه حقوق اداری دارند هرچند مباحث حقوق اداری در مقایسه با سایر گرایش‌های رشته حقوق، حوزه حیوان و با اهمیتی محسوب می‌شود، لیکن گسترش سازمان‌های اداری در یکصد سال اخیر اهمیت آنها و نیز نقش و کارکرد روز افزونی که اداره، در زندگی شهروندان ایفا می‌نماید به اهمیت دوچندان این دانش افزوده است.

علیرغم این مسئله، ادبیات حوزه حقوق اداری به‌ویژه در ایران چندان غنی نبوده و کمتر حقوق دانانی را به سمت به انجام مطالعات توسعه‌ای و نیز بنیادین در این زمینه سوق می‌دهد. فقر این قبیل پژوهش‌ها از سویی ناشی از عدم توجه به گرایش حقوق اداری و عمومی در دانشگاه‌ها و موسسات پژوهشی و از سویی دیگر پیچیدگی و تحولی است که در مفاهیم و قلمرو حقوق اداری شاهد آن هستیم. علیرغم اینکه در حقوق اداری ایران اصطلاحات حقوق اداری در مجموعه مجزایی تدوین نشده بود، برخی از نظام‌های حقوقی، نظیر حقوق فرانسه از دیرباز شاهد نگارش برخی از کتب و آثار در زمینه فرهنگ‌ها و لغتنامه‌های خاص در این زمینه هستیم.^۱

۱. برخی از این فرهنگ‌ها که الهام بخش تدوین اثر حاضر گردید به قرار ذیل است:

Van Lang, Agathe, Geneviève Gondouin, and Véronique Inserguet-Brisset. *Dictionnaire de droit administratif*. Armand Colin, 1999. Debauxe, Alphonse Alexis. *Dictionnaire administratif des travaux publics*. Vve. C. Dunod, 1880. Rouquette, Rémi. *Dictionnaire du droit administratif: terminologie, expressions, noms propres*. Moniteur, 2002. Giron, Alfred. *Dictionnaire de droit administratif et de droit public*. Bruylant-Christophe & cie, 1895. Goffaux, Patrick. *Dictionnaire de droit administratif*. Bruylant, 2016.

در نوشتار پیش رو سعی شده است به معرفی و مفهوم شناسی کلمات و اصطلاحات رایج در حقوق اداری پرداخته شود. بخشی از واژگان در قوانین و مقررات اداری و سازمانی پراکنده بوده و بخشی دیگر در منابع این حوزه بحث شده‌اند. مهمترین حوزه‌های حقوق اداری که در این پژوهش به آنها پرداخته شده‌اند شامل موارد ذیل می‌شوند:

۱. حقوق استخدامی
۲. حقوق مناقصه و مزایده
۳. حقوق تمرکز و عدم تمرکز (شوراها)
۴. فاسفه حقوق اداری
۵. تاریخ حقوق اداری
۶. فرآیندهای اداری
۷. جامعه شناسی حقوق اداری
۸. حقوق قراردادهای اداری
۹. حقوق شوراهای اداری
۱۰. دعاوی اداری
۱۱. آیین دادرسی اداری
۱۲. حقوق اداری اموال
۱۳. حقوق اداری بین الملل
۱۴. حقوق بین الملل اداری
۱۵. حقوق اداری سازمان‌های بین المللی
۱۶. حقوق اموال عمومی
۱۷. حقوق مجوزهای دولتی
۱۸. حقوق کیفری اداری
۱۹. حقوق اداری کیفری
۲۰. حقوق تخلفات اداری
۲۱. حقوق عمومی اقتصادی
۲۲. حقوق تقسیمات کشوری
۲۳. حقوق بشر اداری

امروزه در حقوق اداری در کنار انبوهی از مفاهیم سنتی، شاهد ظهور برخی مفاهیم جدید نیز هستیم و به جرأت می‌توان گفت که بسیاری از نزاع‌های فکری در عالم حقوق

ریشه در «مفاهیم» و محتوای آنها دارد. این مفاهیم جدید یا حاصل توسعه دولت مدرن در ایران ویا حاصل فرآیند ترجمه و تأثیر پذیری ادبیات این حوزه از حقوق عمومی اروپایی و آمریکایی است.

حدود ده سال قبل و از زمانی که تدریس درس حقوق اداری را در دانشگاه برعهده گرفتم، این ایده در ذهن شکل گرفت که کلمات و اصلاحات و مفاهیم پایه حقوق اداری را در یک مجموعه تدوین و معرفی نمایم. معرفی این مفاهیم پایه، همت اصلی این نوشتار است.

لازم ذکر است که مدخل‌های مورد اشاره در این کتاب دو دسته‌اند؛ نخست، شامل تعاریف واژگان حقوق اداری می‌شود که در متون و اسناد قانونی آمده‌اند. لذا بخش عمده‌ای از مدخل‌ها، عیناً واردی است که در قوانین و مقررات و اسناد مختلف تعریفی از آنها ارائه شده است. طبعاً برخی از این تعاریف مختص فضای سند مصوب است و قابل تسری به سایر حوزه‌های حقوق اداری نیست. البته در مواردی نیز به نقد تعریف قانون گذار پرداخته شده است.

دوم، آن دسته از مدخل‌هایی است که در متون قانونی مورد اشاره قرار نگرفته و تعریف مشخصی در اسناد وجود ندارد. این مدخل‌ها در کتب عمومی حقوق اداری و دگرین و رویه، استخراج و به گونه‌ای جداگانه مورد تحقیق و پژوهش قرار گرفته‌اند. به منظور آشنایی با معادل لاتین مدخل‌های فارسی، سعی شده است، معادل فرانسه و انگلیسی برخی از واژگان و کلمات مهم در مقابل آنها آورده شود.

در پایان جا دارد از تمامی اساتید و همکاران گرامی به ویژه انای دکتر حامد نیکونهاد، که با ملاحظه اثر، نکات و تذکرات عالمانه‌ای را ارائه نمودند تشکر نمایم. به تردید اقدام به چنین کاری، در کنار بضاعت اندک نویسنده، خالی از نقص و ایراد نخواهد بود. نویسنده از انتقادات و پیشنهادات سازنده خوانندگان گرامی برای رفع کاستی‌ها و نواقص اثر استقبال می‌نماید. امید آنکه این اثر ناچیز بتواند سهمی در گسترش ادبیات حقوق اداری در کشور ایفاء نماید. انشاالله

علی مشهدی

دانشکده حقوق دانشگاه قم

بهار ۱۳۹۷